Redactiunea, Administratiunea si Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri.
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V Goldberger, Auton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţul inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tariffă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe sése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România şi străinătate
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe sése luni 20 francĭ, pe trei luni 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etaginlŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe sése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe sése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 80. Braşovŭ, Sâmbătă 8 (20) Aprilie 1889.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Aprilie 1889 st. v. s'a deschisŭ nou abonamentŭ la care învităm pe toţĭ amicii şi sprijuitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl. pe şése lunĭ 1 fl.

Pentru România şi străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe şése lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Braşovŭ, 7 Aprilie v.

Décă ar fi sĕ credemŭ foilorŭ rusescĭ şi francese, atuncĭ s'ar putĕ ḑice, că diplomaţia ruséscă merge din isbândă în isbândă în ce privesce recucerirea influinţei sale în peninsula balcanică.

In timpulŭ din urmă a venitŭ în ajutorulŭ acestei părerĭ, care e mai multŭ subiectivă, decâtŭ corĕspunde realităţiii, o declarare a fóiei bismarkiane în privinţa atitudinei Germaniei faţă cu România.

Ḑiarulŭ francesŭ „Le Pays“ a susţinutŭ, că venirea la putere a ministerului Catargiu în România este unŭ desastru pentru cancelarulŭ Bismarck şi pentru politica ce-o urmăresce elŭ în România.

Faţă cu acéstă afirmare, „Gazeta Germaniei de Nord“ a găsitŭ de cuviinţă sĕ declare, că Germania n'are mai multe interese de representatŭ în România, decâtŭ în Bulgaria, şi faptulŭ în sine, că în România domnesce unŭ principe din casa Hohenzollern, nu póte împinge pe Germania pe nisce cărărĭ, carĭ nu suntŭ imperiosŭ cerute de interesele naţiunei germane.

Declaraţia acésta are fără îndoială scopulŭ de a linişti pe Rusia, că Germania n'are de gândŭ sĕ'i creeze dificultăţĭ nicĭ în România, făcêndu-se luntre şi punte pentru regatulŭ dela Dunărea de josŭ, şi că ea va lăsa peninsula balcanică în plata Domnului, décă aşa vorŭ cere interesele naţiunei germane.

Limbagiulŭ fóiei bismarkiane a trebuitŭ sĕ surprindă pe toţĭ aceia, carĭ credéu susŭ şi tare, că România a fostŭ deja înjugată la carulŭ alianţei puterilorŭ centrale. Dér privindŭ lucrulŭ mai de-aprópe, nu vedemŭ decâtŭ că se repetă tactica cancelarului germanŭ, de a se arăta câtŭ se póte de prevenitorŭ faţă cu Rusia în cestiunea Orientului, pentru a paralisa apropierea între Rusia şi Francia.

Este vechia şi nenorocita rivalitate dintre Germanĭ şi Francesĭ, care apasă atâtŭ de cumplitŭ asupra situaţiunei generale politice şi care a pricinuitŭ şi amintita declarare a fóiei lui Bismark.

De când cu visita împĕratului Germaniei la Petersburgŭ se mai potoliseră manifestaţiile demonstrative de simpatiă între Ruşĭ şi Francesĭ. De unŭ timpŭ încóce însĕ érăşĭ au începutŭ a se înferbênta mai multŭ unii pentru alţii.

Se ḑice, că Ţarulŭ are de gândŭ sĕ visiteze esposiţia din Parisŭ şi Francesii asigură, că'i vorŭ face o primire cum nu i-s'a făcutŭ nicĭ unui suveranŭ francesŭ vre-odată. Asemenea se vorbesce, că sub comanda marelui duce Vladimirŭ va visita, pe timpulŭ esposiţiei din Parisŭ, o flotă ruséscă porturile francese.

Faţă cu asemenĭ dovedĭ de dragoste între Ruşĭ şi Francesĭ, cancelarulŭ Bismarck s'a arătatŭ întotdéuna fórte sensibilŭ şi acéstă împrejurare esplică şi cea mai nouă enunciare, prin care se lapĕdă de orĭ-ce amestecŭ în peninsula balcanică, pe care diplomaţia ruséscă doresce sĕ o reserveze esclusivŭ propriei sale influinţe.

Dér scimŭ, că diplomaţii jócă totdéuna cu cărţĭ duple, şi aşa nu se póte lua *ad literam* nicĭ declararea „Gazetei Germaniei de Nord“. Acésta resultă şi din interpretarea ce-o facŭ foile berlinese declarării din vorbă.

Bine că Germania n'are interese în România, dér le póte avé Austria şi de aceea în casulŭ când Rusia ar viola tratatulŭ dela Berlinŭ, Germania în puterea alianţei ar fi obligată sĕ apere interesele Austriei, ḑice „Börsen Courier“, cu alte cuvinte.

Étă dér că totŭ îi mai rĕmânŭ Germaniei interese de representatŭ în peninsula balcanică, décă nu directŭ, celŭ puţinŭ indirectŭ prin aliaţii sĕi.

Orĭ cum ar fi însĕ, situaţiunea rĕmâne fórte încurcată şi critică, şi de aceea cei mai micĭ trebue sĕ vegheze, ca sĕ nu fiă copleşiţĭ de cei marĭ şi puternicĭ.

In criticele împrejurărĭ de faţă li-se impune fraţilorŭ noştri din România mai multŭ ca orĭ şi când datorinţa românéscă şi patriotică, de a'şĭ unĭ puterile cu toţii şi de a veghia asupra independenţii şi a viitorului ţĕrii. La vr'unŭ bine în ceea ce privesce întărirea statului românŭ nu se potŭ aştepta din afară. Rĕmâne dér ca ei înşişĭ sĕ'şĭ ajute prin consolidarea forţelorŭ naţionale înnăuntru şi prin continuă veghiare. Atuncĭ şi Dumneḑeu le va ajuta!

DIN AFARĂ.

Procesulŭ contra Boulangiştilorŭ.

Din Parisŭ se telegrafiază, că din ordinulŭ d-lui Merlin, preşedintele comisiunii de anchetă a înaltei Curţĭ, s'au făcutŭ perchisiţii domiciliare în timpulŭ dimineţii la Boulanger, Dillonŭ şi Rochefort. „Autorité“ pretinde a sci, că d-lŭ Merlin în calitatea sa de preşedinte alŭ comisiunei de anchetă, a ordonatŭ perchisiţiunĭ domiciliare şi la generalulŭ Barail şi la Cassagnac. „Presse“ ḑice, că circulă scirea, cumcă d. Merlin a datŭ 60 mandate de arestare. Laguerre şi alţĭ membri ai comitetului naţionalŭ (boulangistŭ) au plecatŭ la Bruxela, unde acestŭ comitetŭ va ţinĕ o întrunire însemnată. După „Evénement“, în dosarulŭ înaltei Curţĭ de justiţiă se găsesce o corespondenţă, ce generalulŭ Boulanger a ţinut'o cu unŭ căpitanŭ, care'i comunica totŭ ce se petrece în sînulŭ guvernului. „Paris“ constată însĕ, că hârtiile confiscate la generalulŭ Boulanger n'au aşa mare însemnătate.

Ministrulŭ Costans a recomandatŭ prefecţilorŭ sĕ nu îngădue de calea publică nicĭ o manifestaţiă de natură a turbura liniştea. Elŭ va trimite în curênd o altă circulară, care va amintĭ, că prefecţii suntŭ în departamente singurii representanţĭ ai puterei centrale şi că totă acţiunea politică trebue sĕ fiă concentrată în mânile lorŭ, şi ceilalţĭ funaţionarĭ trebue sĕ'i ajute. După „Gaulois“ ar fi vorba sĕ se esamineze mijlócele de a continua lupta în contra Boulangismului, fără a turbura exposiţia printr'o manifastaţiă órecare.

Mĕsurĭ militare rusescĭ.

Din Petersburg se scrie cătră „Kölnische Zeitung“, că la tóte regimentele de cavalerią cu cazacii împreună s'a sporitŭ numĕrulŭ oficerilorŭ cu câte unŭ oficerŭ superiorŭ.

Germania şi Rusia.

„Börsen Curier“ dice, că o intervenire a Germaniei în Balcanĭ nu s'ar face decâtŭ în casulŭ, când Rusia ar viola tractatulŭ dela Berlinŭ şi *casus foederis*, adecă condiţiunile triplei alianţe ar îndatora pe Germania sĕ apere interesele Austro-Ungariei.

Regele Serbiei la Curţile europene.

Din Belgradŭ se scrie cătră „Neues Tagblatt“, că cabinetulŭ a hotărîtŭ în modŭ definitivŭ, ca regele Alesandru sĕ facă o călĕtoriă în luna Iulie, ca sĕ visiteze Curţile europene. D. Risticĭ va însoţi probabilŭ pe rege. Mai întâiu regele ar face împĕratului Franciscŭ Iosifŭ o visită, apoi împĕratului Wilhelm; pe urmă s'ar duce la Parisŭ ca sĕ se întâlnéscă acolo şi cu tatălŭ sĕu, ex-regele Milanŭ, şi unde ar sta mai multŭ. Pe la jumĕtatea lui Augustŭ, regele ar pleca spre Rusia.

Germania şi România.

Cu privire la enunciaţiunea fóiei bismarckiane, despre care am vorbitŭ în numĕrulŭ de ierĭ, scrie „*Neue freie Presse*“:

„Pe când se desbate în camerile române creditulŭ pentru fortificaţii şi pe când partisanii ministrului-preşedinte Catargiu se declară pe faţă ca contrarĭ ai acestui creditŭ, constată „Norddeutsche allg. Ztg.“, că Germania n'are sĕ representeze în România mai multe interese ca în Bulgaria, şi că prin aceea, că în România domnesce unŭ principe din casa Hohenzolern, interesele naţiunei germane nu potŭ fi influinţate. Acésta declarare este fără îndoială dictată de consideraţia faţă cu Rusia şi are de scopŭ de a nimici credinţa, că Germania s'ar fi angajatŭ pentru desvoltarea lucrurilorŭ în România. O altă întrebare este însĕ, că óre încâtŭ corĕspunde acea declaraţiă spiritului politicei alianţei triple şi décă nu cumva dă o lovitură posiţiunei regelui Carolŭ, de care se potŭ bucura Catargieştii. Ce-i dreptŭ până acuma amŭ creḑutŭ, că este şi în interesele Germaniei de a susţinĕ pe România înlăuntrulŭ cercului de influinţă alŭ politicei de pace conservative a puterilorŭ centrale.“

Ḑiarele berlinese comentéză asemenea ultimulŭ articulŭ, pe care „Gazeta Germaniei de Nordŭ“ l'a consacratŭ situaţiunei României.

„Curierulŭ Bursei“ ḑice, că intervenirea Germaniei în Balcanĭ nu s'ar face decâtŭ în casulŭ când Rusia, violând tractatul dela Berlinŭ, *casus foederis* ar obliga pe Germania sĕ apere interesele Austriei.

Ministeriul Catargiu şi ḑiarele streine.

„*Fremdemblatt*“ consacră unŭ articolŭ modificării ministeriale ce s'a produsŭ în România. Elŭ ḑice, că nu trebue sĕ se considere politica exterióră ca fiindŭ causa căderii cabinetului Rosetti-Carpŭ. Venirea la putere a cabinetului Catargiu a fostŭ provocată de nisce motive de politică interióră. Elŭ respinge de altmintrelea orĭ-ce ideiă de schimbare a atitudinei din partea României, în ceea ce privesce politica sa din afară. Décă noulŭ cabinetŭ voesce într'unŭ modŭ sincerŭ sĕ menţină principiulŭ neutralităţiii ca basă a politicei sale din afară, şi sĕ se opună prin urmare la tóte agitaţiunile de natură a o discredita şi a o compromite, elŭ póte fi sigurŭ de aprobarea puterilorŭ, carĭ formézā liga păcii. Austro-Ungaria nu'şĭ póte înfăţişa întorsătura ce au luat'o de curêndŭ evenimentele în România, decâtŭ din acestŭ puntŭ de vedere decisivŭ pentru ea, adecă că libera desvoltare a individualităţii fiă-cărui statŭ din Balcanĭ e cea mai bună garanţiă a cosolidării ordinei în Orientŭ.

„*Narodni Dnewnik*“, fóiă din Belgradŭ, vorbindŭ de crisa ministerială ce s'a resolvatŭ în România, exprimă speranţa, că schimbarea de ministerŭ din Bucurescĭ va satisface interesele regatului vecinŭ. Acésta e urarea cea mai sinceră ce se póte face pentru o naţiune amică.

Desbaterea asupra creditului pentru fortificaţiunĭ.

In şedinţa dela 4 (16) Aprilie a camerei române, fiindŭ presenţĭ 135 deputaţĭ, s'a începutŭ discusiunea asupra creditului de 15 milióne pentru fortificaţii.

Fiindŭ vorba mai întâiu, décă sĕ se ia în discusiune neamânatŭ acestŭ proiectŭ de lege, ministru-preşedinte *Catargiu* a stăruitŭ ca sĕ se discute imediatŭ, declarândŭ totodată, că lasă camera liberă sĕ decidă cum va voi. Ministrulŭ de esterne *Lahovari* ḑice, că cestiunea fortificaţiunilorŭ nu mai póte fi amânată, deórece e o cestiune de conservare naţională, ér nu de conservatorismŭ séu liberalismŭ. Asemenea stăruesce pentru luarea în discuţiă a creditului d-lui *Carpŭ* şi ministrului de rĕsboiu generalŭ *Manu*.

Se decide ca discuţia sĕ se începă imediatŭ.

D-lŭ *P. P. Carpŭ*, raportorŭ, dă cetire proiectului de creditŭ următorŭ:

Art. I. Pentru continuarea fortificaţiilorŭ Bucurescilorŭ, Nămolósei, Focşanilorŭ şi Galaţilorŭ, se deşchide ministerului de rĕsboiu pentru anulŭ 1889

BCU Cluj / Central University Library Cluj

unŭ creditŭ estra-ordinarŭ de 15 milióne lei.

Art. II. Acestŭ creditŭ se va acoperi prin emisiune de rentă amortisabilă séu prin orĭ-ce mijlocŭ.

D-lŭ *Lascar Catargiu* ministru-preşedinte, declară, că a fostŭ contra fortificaţiilorŭ, dér când a venitŭ la ministerŭ a vĕdutŭ, că s'au cheltuitŭ 32 milióne şi mai suntŭ angajate încă douĕ, trei milióne. Fiindŭ pusŭ în alternativa séu de a perde cele 35 milióne prin încetarea lucrărilorŭ de fortificaţii séu de a mai cheltui încă 72 milióne prin continuarea lucrărilorŭ d-lŭ Lascar Catargiu declară, că optéză pentru a se cheltui încă spre a se termina fortificaţiile. D-sa voiesce sĕ se gătéscă aceste lucrărĭ împrejurulŭ Bucurescilorŭ, câtŭ pentru alte fortificaţiunĭ nu se vorŭ mai face. D-lŭ Catargiu nu póte lua rĕspunderea de perderea celorŭ 32 milióne deja cheltuite, décă însĕ camera va lua acésta rĕspundere, atuncĭ va vota contra, respingêndŭ proiectulŭ de creditŭ.

D. N. Bibescu face mai ântêiu istoriculŭ fortificaţiilorŭ, d-sa ḑice, că generalulŭ Brialmont, orĭ câtŭ de multă esperienţă are, totuşĭ n'a asistatŭ nicĭodată în timpŭ de resbelŭ la atacul vre-uneia din cetăţile ce au fostŭ construite sub direcţia sa. D-nulŭ Brialmont merită a fi criticatŭ, căcĭ cum a pututŭ d-sa sĕ întreprindă lucrările de fortificaţiă la noi, décă nu cunoscea posiţia geografică a ţĕrei nóstre. Mĕ prindŭ că d. generalŭ Brialmont a fostŭ adusŭ în ţéră spuindu-i-se: „Generale, voimŭ „sĕ ne fortificămŭ, sĕ ne dai planulŭ". Ei, nu merită generalulŭ a fi criticatŭ?

Fortificaţiile, urméză d. N. Bibescu, nu potŭ servi la nimicŭ aşa după cum ele se construescŭ la noi, căcĭ multe invenţiunĭ şi arme nouĕ se descoperŭ pe fiecare ḑi. De asemenea şi armamentulŭ actualŭ, în casŭ de atacŭ din partea unei armate serióse, nu póte servi la nimicŭ şi elŭ mai multŭ îngreuiază posiţia nóstră.

Oratorul, vorbindŭ de Moldova, ḑice, că acéstă parte a ţĕrii nóstre s'a lăsatŭ cu totulŭ în părăsire. Nicĭ o parte câtŭ de mică din aceste fortificaţii, chiar aşa de necomplete cum suntŭ, nu s'a destinatŭ pentru ea. Moldovenii cu adevĕratŭ potŭ ḑice: „O Moldovă, tu care „ţĭ-ai jertfitŭ autonomia spre a forma „Principatele Unite, spre a forma rega„tulŭ României, astăḑĭ eştĭ lăsată în pă„răsire de acei ce se glorifică cu nu„mele tĕu. (Aplause.)

Trecêndŭ apoi la însemnătatea fortificaţiilorŭ, d-sa ḑice, că vai de acea ţéră, care se bizue pe fortificaţii; d. Bibescu amintesce exemplulŭ lui Bazaine la Metz, care a fostŭ nevoitŭ sĕ se predea cu o armată formidabilă după ce a fostŭ blocatŭ în ḑece ḑile numai. Dovedesce apoi ineficacitatea fortificaţiilorŭ Parisului în 1870. D. Bibescu ia apoi în discutare casurile de rĕsboiu între Rusia şi Austria şi când ţéra nóstră va fi nevoită sĕ se unéscă séu cu Rusia séu cu Austria. In casŭ de a eşi învingĕtorĭ amŭ câştiga séu Basarabia séu Bucovina, în casŭ contrarŭ, ne vomŭ retrage în ţéră unde vomŭ căuta sĕ căpĕtămŭ o pace împovărătóre. In ambele casurĭ linia de operaţiă va fi Moscova—Buda-Pesta şi prin urmare fortificaţiile dela Bucurescĭ, Focşanĭ şi Galaţĭ nu ne vorŭ folosi la nimicŭ. Presupuindŭ şi casulŭ, că Bulgaria ar fi câmpulŭ de resbelŭ alŭ Ruşilorŭ cu Austriacii, totuşĭ fortificaţiile, ḑice d. Bibescu, nu nĭ ar folosi la mare lucru. Oratorulŭ amintesce, că şi în 1887 s'au votatŭ 30 milióne pentru apĕrarea neutralităţii. Camera votândŭ acéstă sumă cu unŭ entusiasmŭ nespusŭ a lucratŭ mai multŭ cu inima decâtŭ cu capulŭ. D. Bibescu ḑice, că suma de 70 de milióne cu care se ḑice că se vorŭ termina fortificaţiile, e o glumă, căcĭ la asemenea lucrurĭ nu se potŭ face socotelĭ anticipate.

Trecêndŭ la chestia creditului, d-sa ḑice, că guvernulŭ are dreptulŭ sĕ viă sĕ cĕră credite, dér noi, mandatarĭ ai ţĕrii, avemŭ dreptulŭ sĕ le refusămŭ, sĕ le respingemŭ. Trebue sĕ punemŭ o stavilă risipei pe care guvernanţii noştri voescŭ s'o facă, — astăḑĭ 70 milióne pentru terminarea lucrărilorŭ deja începute, mâne alte 70 milióne pentru a se începe nouĕ lucrărĭ şi aşa mai departe până la infinitŭ.

D. Bibescu, fórte emoţionatŭ, vorbindŭ de vitejia armatei nóstre, spune că ostaşulŭ românŭ preferă sĕ móră mai bine de unŭ glonţŭ ce-lŭ lovesce dreptŭ în pieptŭ, decâtŭ ca elŭ sĕ fiă închisŭ în fortificaţii. (Aplause.) Mai bine, d-lorŭ miniştri, luaţĭ câteva milióne de francĭ şi faceţĭ spitale, unde sĕ se vindece soldaţii noştri de acelŭ flagelŭ îngrozitorŭ, ce-lŭ capĕtă în armată, pe care nu voiu sĕ-lŭ numescŭ, şi care deciméză pe bieţii noştri ostaşĭ în modulŭ celŭ mai grozavŭ. (Aplause prelungite.) Mai bine luaţĭ, d-lorŭ miniştri câteva milióne şi le împărţiţĭ sătenilorŭ ca avansurĭ, cu carĭ sĕ'şĭ cumpere boi şi plugŭ şi sĕ-şĭ clădéscă case. Şi când ţĕranulŭ nostru va sci, că a lăsatŭ nevasta şi copii în siguranţă, elŭ se va duce cu bucuriă sĕ lupte pentru patria sa. (Aplause.)

Pentru mine, d-lorŭ deputaţĭ, fortificaţiile suntŭ unŭ lucsŭ. Noi, ţéră sĕracă, nu trebue sĕ ne permitemŭ lucsurĭ. (Aplause.) Fortificaţiile d-lorŭ suntŭ o cangrenă care róde financele ţĕrii, aci nu e vorba, ca pentru a salva 30 milióne sĕ perdemŭ alte 300 milióne. (Aplause.) Pentru interesulŭ naţionalŭ, în acelŭ alŭ ţĕrei, sfătuescŭ pe amicii mei sĕ sacrifice acele 30 de milióne, scăpândŭ 300 şi ţéra îi va binecuvênta. (Salve de aplause îndelungŭ repetate.)

D. gen. *Manu ministru de rĕsboiu* regretă, că d. Bibescu n'a venit când a fost chemat sĕ dea asemenea esplicaţii şi a consacrat o şedinţă publică pentru acestŭ discursŭ. Impută prinţului Bibescu, că n'a luatŭ cuvêntulŭ când s'au votat cele 8 milióne. D. generalŭ Manu speră, că d. Bibescu nu va avé maioritate spre a respinge creditulŭ. D. Bibescu s'a plânsŭ că nu i-s'au datŭ memoriile diferite între care ale maiorului Schuman, lucrulŭ e adevĕratŭ, dér nu putea face aceasta dintr'unŭ punctŭ de vedere de discreţiă. Nu contestă celebritatea şi capacitatea d-lorŭ Brialmont şi Schumann, dér cu privire la ţéra românéscă erau şi cestiunĭ naţionale curate, în care aceste capacităţĭ nu vedeau nimicŭ. D. ministru de rĕsboiu declară, că d-sa a fostŭ totdéuna pentru întărirea Bucurescilorŭ şi Galaţilorŭ. A diferitŭ însĕ în privinţa modului cum trebuiau făcute aceste întărirĭ. — Aḑĭ însĕ acestŭ modŭ este stabilitŭ şi-lŭ aprobă. Rĕspunde apoi pentru ce s'a începutŭ întărirea dela centru, şinu de la periferiă, lucru ce i-a imputatŭ d. Bibescu. Datu-şĭ-a d. Bibescu sémă de întăririle ce ar fi trebuitŭ sĕ se facă dela periferiă? De sigurŭ că nu, căcĭ altfelŭ n'ar refusa creditulŭ de 15 milióne. Din tótă periferia, am alesŭ punctele cele mai strategice, căcĭ pe d'oparte avemŭ întărirea munţilorŭ, de alta avem Dunărea şi n'avemŭ nevoiă d'a întări tótă periferia ţĕrei, lucru care nu e admisibilŭ.

S'a constatatŭ, că fortificarea Bucurescilorŭ dă garanţii d'a apĕra independenţa ţĕrei nóstre. D. Bibescu scie că Germanii intrândŭ în Franţa nu s'au ocupatŭ a lua Strassbourg şi Metz, ci au mersŭ directŭ la Parisŭ, căcĭ fără Parisŭ Franţa nu era în mânile lorŭ. Acesta e casulŭ Bucureştilorŭ pentru care e de ajunsŭ unŭ numĕrŭ fórte micŭ de armată comparativŭ cu celelalte armate ce le putemŭ pune în faţa duşmanilorŭ. D. generalŭ Manu consideră ca o crimă pentru unŭ ministru de rĕsboiu d'a expune în faţa duşmanilorŭ numai pieptu-rile soldaţilorŭ noştri.

Cestiunea d'a aştepta până ce sciinţa nu va mai face nicĭ unŭ progres şi atuncĭ sĕ clădimŭ şi sĕ facemŭ stabilimente, d. ministru de rĕsboiu nu o consideră ca seriósă, căcĭ progresele sciinţei nu crede d-sa că se vorŭ opri aşa de curêndŭ.

D. gen. Manu ḑice, că pentru generaţia actuală aceste puncte suntŭ suficiente spre a păstra neutralitatea ţĕrei precum şi a-şĭ îndeplini misiunea la gurile Dunării de a împedeca năvălirĭ orĭ de unde ar veni ele.

Terminândŭ, d. ministru de rĕsboiu ḑice, că camera e liberă a nu vota acest creditŭ, decâtŭ atuncĭ altulŭ în loculŭ sĕu va lua rĕspunderea acestui faptŭ faţă cu ţéra.

Discuţiunea se închide. Se pune la votŭ luarea în consideraţiă cu apelŭ nominalŭ. Resultatulŭ votului, votanţĭ 156. Pentru 84, Contra 72.

Prin urmare luarea în considerare s'a primitŭ.

Pentru au votatŭ toţĭ junimiştii şi partisanii d-lui Ioanŭ Brătianu, contra au votatŭ cea mai mare parte dintre Catargiştĭ, Verniciştĭ şi câţiva liberalĭ.

SCIRILE ḑILEI.

Procesulŭ de pressă Bartha-Korbuly. „Erdelyi Hiradó" publică în fruntea numĕrului dela 17 Aprilie sentinţa adusă de curtea cu juraţĭ din Cluşiu în causa procesului de pressă intentatŭ de Bartha Miklos, redactorulŭ lui „Ellenzek", contra lui Korbuly Jozsef, redactorulŭ lui „Erdelyi Hiradó". Prin acéstă sentinţă, care deja a întratŭ în putere de lege, Korbuly Jozsef a fostŭ condamnatŭ pentru calumniă la 6 lunĭ închisóre şi 100 fl. amendă, ér pentru vătĕmare de onóre la 50 fl. amendă şi 15 ḑile închisóre. Mai departe a fostŭ condamnatŭ ca sĕ plătéscă la 3 martorĭ câte 60 fl., ér la unulŭ 40 fl. şi pentru organele poliţienescĭ 6 fl. Totodată i-s'a impusŭ acusatului, ca sentinţa acésta împreună cu motivele ei sĕ o publice în fruntea numĕrului primŭ ce va apăré după ridicarea la valóre de dreptŭ a acestei sentinţe. După aducarea acestei sentinţe, Korbuly a trimisŭ 2 martorĭ la Bartha Miklos spre a-i cere satisfacţiune cavaleréscă pentru nisce espresiunĭ vătĕmătóre ce le-a publicatŭ elŭ în „Ellenzek" din anulŭ trecutŭ contra lui Korbuly. Bartha însĕ a rĕspunsŭ martorilorŭ, că nicĭ vătĕmarea făcută nu vrea sĕ şĭ-o retragă şi nicĭ satisfacţiune cavaleréscă nu vrea sĕ dea, ci a declaratŭ că numai în scrisŭ vré sĕ rĕspundă. In urma acésta Korbuly Jozsef declară în fóia sa, că „acum, fiindŭ robŭ, nu póte face nimicŭ, dér îşĭ reservă dreptulŭ de a-şĭ lua elŭ satisfacţiunea, unică posibilă în asemenea casŭ, îndată ce se va libera.

*

Esamenulŭ de maiorŭ. Căpitanii din statulŭ maiorŭ generalŭ trebue, precum se scie, îndată ce le vine rêndulŭ sĕ fiă înaintaţĭ la gradulŭ de maiorŭ, sĕ depună esamenŭ în şcóla de rĕsboiu din Viena. Esamenulŭ constă de obiceiu în prelucrarea unei teme technice de statŭ maiorŭ generalŭ şi formézā o lucrare, care duréză sub controlă mai multe ḑile. Deunăḑile s'au presentatŭ la depunerea acestui esamenŭ 21 de căpitanĭ din corpulŭ statului majorŭ generalŭ şi dintre aceştia, precum se istorisesce în cercurile militare, 8 inşĭ n'au corĕspunsŭ la esamenŭ. Aceştia au fostŭ transferaţĭ din corpulŭ statului maiorŭ generalŭ la trupă, dér au avantagiulŭ că, pentru a deveni oficerĭ de statŭ maiorŭ (maiorŭ etc.) în arma sa, nu mai au nevoiă sĕ depună esamenŭ teoreticŭ.

*

Geografia în şcólele săsescĭ. „Budapesti Hirlap" publică în Nr. 97 următórele: „Cum e făcută geografia şcólelorŭ săsescĭ? In „Magyar paed. szemle" din Aprilie a apărutŭ unŭ articulŭ fórte vrednicŭ de atenţiune, de Iuliu Havas, inspectorulŭ şcolarŭ r. alŭ Bistriţei-Năsĕudului, din care aflămŭ, că precum cu părere de rĕu constată scriitorulŭ articulului, cetăţenii statului uguresc de limbă săsescă nu cunoscŭ statulŭ ungurescŭ în planurile lorŭ de învĕţămêntŭ nicĭ măcarŭ după nume. Ardélulŭ îlŭ cunoscŭ, monarchia austro-ungară o cunoscŭ, dér imperiulŭ maghiarŭ nu! Asta-i o aspră acusaţiune şi cu privire la posiţiunea oficială a scriitorului articului n'avemŭ temeiu a ne îndoi de adevĕrŭ. Numai câtŭ ne mirămŭ, cum se póte tolera nepedepsită acéstă stare ilegală? Şi décă respectivulŭ inspectorŭ şcolarŭ r. are cunoscinţă despre acésta, va fi făcutŭ dóră ministrului, ce-lŭ puţinŭ confidenţialŭ, cunoscutŭ şi care a fostŭ resultatulŭ? Noi respectămŭ autonomia confesiunilorŭ şi în afacerĭ şcolare, dér numai în cadrulŭ legii şi câtŭ timpŭ ele nu pĕcătuescŭ contra intereselorŭ naţionale maghiare. Dér ceea ce e opritŭ altorŭ şcóle confesionale, aceea nu póte fi privilegiu în şcólele confesionale ale Sasilorŭ. Ministrulŭ de culte se odichnesce acum pe laurii vestitei sale ordinaţiunĭ, póte că are puţinŭ timpŭ sĕ dea atenţiune acestorŭ date.

„Sieb. Deutsch. Tgbl." ḑice, că ceea ce spune Havas e o denunţare şi dreptŭ rĕspunsŭ îi spune simplu, că ceea ce a scrisŭ e unŭ neadevĕrŭ. Nu mai încape îndoială, că şi în casulŭ de faţă se uneltesce în contra şcólelorŭ unei confesiunĭ.

*

Din comitatulŭ Făgăraşului. Viceşpanulŭ a raportatŭ la 13 Aprilie comitetului administrativŭ, că şi în luna Martie s'au întêmplatŭ dese focurĭ în comunele rurale, din partea cea mai mare a obiectelorŭ distruse a fostŭ asigurată. Mai raportă, că representanţa comitatensă a votatŭ 14.679 fl. pentru reparaturĭ la edificiile comitatului, dér în acelaşĭ timpŭ a hotărîtŭ sĕ dea în judecată pe inginerulŭ, care a condusŭ şi controlatŭ edifi area, şi sĕ'i cĕră despăgubirĭ. Inspectorulŭ de şcóle raportă, că ministerulŭ de instrucţiune a datŭ şcólei industriale din Făgăraşŭ 150 fl. ajutorŭ pe anulŭ curentŭ, ér ministerului de comerţŭ şi industriă 50 fl. spre acelaşĭ scopŭ.

*

Defraudare. Din Timişóra se scrie: Notarulŭ şi magistru-poştalŭ din Sân-Michaiulŭ românŭ, George Cocoţianŭ, ducêndu-se în Noemvre a. tr. într'o comună din apropiere, lăsă sĕ-lŭ substitue învĕţătorulŭ Max Kulin la espedarea poştei. A doua ḑi Kulin dispărŭ din satŭ. Tocmai acum după lunĭ de ḑile se dovedi, că Kulin, în locŭ sĕ trimită 150 fl. unui órecare Sallay în Budapesta, i-a lăsatŭ sĕ-i alunece în buzunarŭ. Cocoţianŭ rĕmase înmărmuritŭ când se vĕḑŭ din acéstă pricină cu cercetarea disciplinară după gâtŭ. Arătă direcţiunei poştale cum stă lucrulŭ şi în acelaşŭ timpŭ făcŭ arătare şi tribunalului criminalŭ.

*

Focŭ. In Avrigŭ a arsŭ şura lui Marcu Cernea, care era arêndată lui Iacobŭ Ologetŭ. Paguba e de 100 fl. neasiguraţĭ.

Dela sinodulŭ protopopescŭ gr.-cat. alŭ tractului Sibiiului.

Sibiiu, Martie 1889.

(Fine).

In legătură cu raportulŭ generalŭ s'a cetitŭ raportulŭ statisticŭ pe anulŭ 1888. Din acestŭ raportŭ resultă, că în protopopiatulŭ Sibiiului, care numĕră la 16,681 suflete, în anulŭ 1888 s'au întêmplatŭ 677 casurĭ de nascere, adecă 326 feciorĭ şi 351 fete. Din numĕrulŭ totalŭ alŭ născuţilorŭ, 52 casurĭ de nascere au fostŭ nelegiuite. — Căsĕtorii s'au încheiatŭ în totalŭ 129. — Casurĭ de mórte s'au întêmplatŭ 556, adecă cu 121 mai puţine decâtŭ casurile de nascere. Din casurile de mórte — 247 au fostŭ copii până la 5 anĭ, — 91 dela 5 anĭ în susŭ şi respective junĭ, — 137 căsătoriţĭ şi 81 vĕduvĭ. Dintre cei 556 morţĭ numai 16 au ajunsŭ etatea de 80 anĭ, adecă mai puţinŭ de 5 la sută.

Din datele înşirate póte orĭ şi cine sĕ'şĭ facă o ideă lămurită despre deosebitele rapórte, sub carĭ trăiesce poporulŭ

BCU Cluj / Central University Library Cluj

din tractulŭ protopopescŭ gr. cat. alŭ Sibiiului. E mai alesŭ regretabilă acea împregiurare, că din numĕrulŭ totalŭ alŭ morţilorŭ de 556, aprópe jumĕtate suntŭ copii în etate până la 5 anĭ. Ar fi timpulŭ supremŭ, ca pentru curmarea acestui rĕu pretutindenea *sĕ se înfiinţeze reuniunĭ higienice*, ér cele esistente sĕ fiă spriginite cu tótă căldura din partea celorŭ chiemaţĭ, avêndŭ aceste reuniunĭ scopulŭ de a lumina şi îndemna poporulŭ la o îngrijire mai raţională în ceea-ce privesce crescerea trupéscă a copiilorŭ.

3. Fiă-care preotŭ presentŭ şĭ-a făcutŭ raportulŭ specialŭ cu privire la starea actuală a afacerilorŭ bisericescĭ şi scolastice în parochiile respective, făcêndu-şĭ şi presidiulŭ din parte'şĭ reflesiunile sale în şedinţă, aprobândŭ părţile luminóse şi desaprobândŭ părţile umbróse, îndemnândŭ şi încurajândŭ pe cei mai debilĭ, ca sĕ'şĭ dée tóte silinţele posibile a corĕspunde sublimei lorŭ chiemărĭ, despre a cărei împlinire suntŭ rĕspundĕtorĭ nu numai înaintea lui Dumnedeu şi a superiorităţii, ci şi înaintea posterităţii.

4. S'a sulevatŭ de nou cestiunea înfiinţărei de bibliotecĭ scolastice şi parochiale, carĭ au menirea de a deştepta gustulŭ de cetitŭ în poporŭ, provocânduse membrii presenţĭ a'şĭ da tótă silinţa pentru procurarea şi aflarea de mijlóce spre acestŭ scopŭ.

In necsŭ cu cestiunea bibliotecelorŭ s'a alesŭ de bibliotecarŭ tractualŭ şi de cassarŭ alŭ fondului bibliotecei tractuale cooperatorulŭ parochialŭ din Sibiiu Nicolau Toganŭ.

5. S'a sulevatŭ de nou cestiunea înfiinţărei de reuniunĭ de femei pentru înfrumseţarea bisericelorŭ, fiindŭ aceste reuniunĭ de mare importanţă atâtŭ din punctŭ de vedere materialŭ, câtŭ şi moralŭ, şi s'a impusŭ preoţilorŭ presenţĭ, ca sĕ stăruiéscă cu tótă ocasiunea pentru înfiinţarea lorŭ.

6. S'au împrospetatŭ mai multe ordinaţiunĭ consistoriale referitóre la afacerĭ bisericescĭ şi scolastice şi s'a recomandatŭ spre procurare pe séma bibliotecilorŭ scolastice cartea edată de G. Moianŭ în interesulŭ întroducerei industriei domestice în scóle, cum şi cartea „Invĕţătoriului din Merescĭ" de V. Florianŭ în interesulŭ promovărei pomăritului la poporŭ.

7. Preoţii însărcinaţĭ cu ţinerea de disertaţiunĭ din partea Sinodului din anulŭ trecutŭ şĭ-au cetitŭ disertaţiunile lorŭ şi anume: Nicolau Toganŭ disertaţiunea cu moto: „Şi spiritulŭ lui Dumnedeu se pórtă pe désupra apei". — Fac. 1, 2; ér Aronŭ Mihuleţiu cu motto: „Sciinţa şi cunoscinţa înţelegerei sfinte ca plóia a vĕrsatŭ şi a înălţatŭ mărirea celorŭ-ce se ţinŭ de dênsa" Isusŭ Sirachŭ 18. — Totŭ odată s'au aclamatŭ de diserenţi pentru Sinodulŭ ordinarŭ alŭ anului viitorŭ preotulŭ din Stenea Marianŭ Pĕculea şi preotulŭ din Şura mare Ioanŭ Şiara.

In urmă alegêndu-se trei confesarĭ, preoţii şĭ-au făcutŭ mărturisirile prescrise.

—nt—.

Din camerile române.

Camera. Şedinţa dela 21 Martie.

D-lŭ *generalŭ Manu*, ministru de rĕsboiu, învită pe d-nii deputaţĭ, în şedinţa secretă, spre a-le fa e comunicările cuvenite în privinţa fortificaţiunilorŭ.

(Şedinţa secretă). D-lŭ generalŭ Manu arătă d-lorŭ deputaţĭ planulŭ fortificaţiilorŭ dimprejurulŭ capitalei, planŭ, ce a fostŭ făcutŭ de generalulŭ Brialmont. D-lŭ ministru de resbelŭ mai spuse, că M. S. Regele a recomandatŭ pe maiorulŭ Schuman, ca sĕ ia parte şi d-sa la supraveghiarea lucrărilorŭ.

Urméză crisa ministerială.

Şedinţa dela 30 Martie.

D-lŭ *Lascarŭ Catargiu* se sue la tribună şi dă cetire mesagiului regalŭ prin care suntŭ numiţĭ d-nii: *Lascarŭ Catargiu*, preşedinte alŭ consiliului de miniştrii şi ministru de interne. *Al. Lahovary*, esterne şi ad-interim la lucrărĭ publice. *Gherassi*, justiţiă. *Gr. Păucescu*, agricultură, comerciu, domenii, etc. *Gh. Vernescu*, finance. *C. Boerescu*, culte şi instrucţiune publică. *Generalŭ Manu*, la resbelŭ.

După cetirea acestui Mesagiu d. Catargiu făcŭ următórele declaraţiunĭ: In privinţa politicei esterne guvernulŭ actulŭ va menţiné bunele relaţiunĭ cu puterile cele marĭ ale Europei. In privinţa politicei interne, dice că guvernulŭ va face complectă opera deja începută; va lucra pentru întărirea şi desvoltarea ţĕrei; va căuta sĕ echilibreze bugetele ţĕrei, căutândŭ sĕ facă economii; va apĕra legalitatea. (Aplause.)

D-lŭ *Tache Ionescu* adresézā primului ministru următórele două interpelărĭ:

In privinţa politicei esterne, décă ea este absolutŭ identică cu acela a cabinetului trecutŭ şi în casŭ că nu, în ce diferă ea.

D-lŭ *Catargiu*, primŭ-ministru, dice că va rĕspunde acuma, dér mai întâiu sĕ-lŭ lase sĕ mérgă la Senatŭ şi sĕ anunţe şi maturului corpŭ noua constituire ministerială.

D-lŭ *M. Cogălniceanu* întrébă pe d. prim-ministru, carĭ suntŭ proiectele ce se susţinŭ de actualulŭ cabinetŭ, şi carĭ se retragŭ. Aşa d. es. proectulŭ în privinţa fortificaţiilorŭ.

D-lŭ *Catargiu* dice, că pentru fortificaţii s'a presentatŭ unŭ creditŭ de 15 milióne şi credŭ, dice d-sa, că lucrările fortificaţiilorŭ trebue urmate, deórece s'au cheltuitŭ deja suma de 32 milióne şi nu se póte arunca acéstă sumă în vêntŭ. Nicĭ unulŭ de pe acéstă bancă nu'şĭ va lua acéstă rĕspundere. Rógă pe d-nii deputaţĭ a trece în secţiunĭ şi a lucra la bugetele pe eserciţiulŭ anului viitorŭ, până ce miniştri se vorŭ reîntórce dela senatŭ.

Se suspendă şedinţa la órele 2. La orele 3 şedinţa se redeschide sub preşedinţa d-lui Cosadini.

După redeschiderea şedinţei ia cuvêntulŭ d-lŭ *Tache Ionescu*, spre a-şĭ desvolta interpelarea sa adresată preşedintelui consiliului în privinţa politicei externe a noului cabinetŭ. D-sa protestéză în contra procedeurilorŭ politicianilorŭ noştri. D-lor când suntŭ în opositiune semnéză manifeste într'unŭ sensŭ şi le aplică în altŭ sensŭ. D-lŭ Lascarŭ Catargiu când era în opositiune printr'unŭ manifestŭ a condamnatŭ politica esterióră a cabinetului I. C. Brătianu. D. Lascarŭ Catargiu, adĭ preşedinte de consiliu, va mai urma a combate acéstă politică? Acéstă cestiune presintă unŭ interesŭ mare şi trebue sĕ scimŭ rĕspunsulŭ. Diarulŭ „Nord" din Bruxella se plânge, că s'au espulsatŭ mai multĭ supuşĭ ruşĭ, iconarĭ, de pe teritoriulŭ românescŭ. Guvernulŭ actualŭ va menţiné aceste decrete? Care e atitudinea guvernului faţă cu Rusia? D. Ionescu sfârşesce cerêndŭ sĕ i se rĕspundă categoricŭ la aceste întrebărĭ.

D-lŭ *Lascarŭ Catargiu* luândŭ cuvêntulŭ dice, că d-sa nu e dintre acei carĭ pórtă mască; sunt dice d-sa, ceea ce am fostŭ. Etă opiniunea mea în privinţa politicei esterne: România nu trebue sĕ provóce pe nimenea, ea trebue sĕ fiă bine cu tóte puterile din streinătate, căcĭ ea are de mulţumitŭ tuturorŭ statelorŭ pentru posiţia ce ocupă adĭ în lume. In ceea ce privesce espulsările iconarilorŭ, ele suntŭ legitime, căcĭ noi suntemŭ stăpânĭ pe teritoriulŭ nostru. Sfârşindŭ, d. Catargiu dice, că va păstra neutralitatea cea mai mare faţă cu tóte puterile.

D-lŭ *Al. Lahovary* vorbesce în acelaşĭ sensŭ ca şi d. Lascarŭ Catargiu.

D-lŭ *P. P. Carpŭ*, luândŭ cuvêntulŭ, dice că în timpŭ de pace cuvêntulŭ *neutralitate* n'are nicĭ unŭ rostŭ. D-sa cere a se combate politica panslavistă. In ceea ce privesce atitudinea sa şi a pretinilorŭ sĕi, faţă cu guvernulŭ actualŭ, ea va fi binevoitóre décă se va vota fără modificare la senatŭ legea pentru vêndarea bunurilorŭ statului, precum şi alte proiecte de legĭ votate de guvernul junimistŭ şi mai cu sémă sĕ se combată politica panslavistă.

Senatulŭ. Şedinţa dela 21 Martie.

D-lŭ *St. Grecénu* îşĭ desvoltă interpelarea sa cu privire la reducerea lefilorŭ preoţilorŭ din judeţulŭ Bacău.

D-lŭ *Stirbeiu* ministru rĕspunde, că va lua mĕsurĭ sĕ înceteze acestŭ rĕu.

D-lŭ *St. Grecénu* nu se declară satisfăcutŭ de rĕspunsulŭ ministrului, ci cere sĕ ia severe mĕsurĭ contra prefectului.

D-lŭ *Vilnerŭ* şi *Episcopulŭ de Romanŭ* spunŭ ambii, cum prefectulŭ s'a amestecatŭ la facerea bugetelorŭ comunale şi cum a adusŭ la sine acasă pe funcţionarii dela comune şi judeţŭ şi lĭ-a poruncitŭ sĕ taiă din léfa preoţilorŭ.

D-lŭ *Fleva* protestéză şi d-sa contra acestei procederĭ a prefectului şi cere sĕ ia mĕsurĭ de îndreptare.

D-lŭ *Stirbeiu* spune, că bugetele comunelorŭ unde s'au micşoratŭ lefurile suntŭ deja verificate şi acum nu mai se póte revenì. Promite însĕ, că pe viitorŭ va lua mĕsurile necesare.

Se votéză cu 38 voturĭ contra 37 următorulŭ proiectŭ de lege:

Art. 1. Comuna urbană Sinaia este autorisată a percepe următórele taxe: 10 lei dela fiă-care familiă care va venì în oraşŭ pentru timpulŭ de véră; 5 lei dela fiă-care persónă care de asemenea va venì în oraşŭ, scutindu-se de acéstă taxă persónele a cărorŭ şedere nu va trece trei dile libere. O decime asupra tuturorŭ dărilorŭ directe către Statŭ, peste cele două esistente, în totalŭ trei decimĭ. O a patra decime numai dela darea fonciară.

Art. 2. Banii proveniţĭ din aceste taxe se vorŭ depune la cassa de depunerĭ şi se vor afecta treptat numai pentru şosele, pavage şi plantaţiunĭ şi numai în comuna Sinaia.

Şedinţa dela 30 Martie.

D-lŭ *Lascarŭ Catargiu* se urcă la tribună şi cetesce decretulŭ regalŭ prin care se constitue noulŭ ministerŭ. D-sa cetesce apoi declaraţia în privinţa politicei după care se va concede noulŭ cabinetŭ. In privinţa politicei esterne va urma pe calea de mai nainte care, dice, ne-a asiguratŭ bună-voinţa statelorŭ vecine. In privinţa politicei interne va căuta a păzi drepturile şi interesele ţĕrii, ér în politica financiară va căuta sĕ echilibreze bugetulŭ prin economiile posibile.

Literatură.

Fóia bisericéscă şi scolastică, organŭ alŭ provinciei metropolitane gr. cat. de Alba-Iulia şi Făgăraşŭ; apare în Blaşiu de 2 orĭ pe lună şi costă pe anŭ 6 fl. Redactorĭ: Dr. *I. Raţiŭ* şi *Al. Uilăcanŭ*. — Nr. 14 dela 15 Aprile n. cuprinde în partea bisericéscă: Căsĕtoria preoţilorŭ (urmare); Preotulŭ şi căsĕtoriţii litiganţĭ (urmare); Seminarulŭ clericalŭ din Blaşiu, de Dr. Alesandru Grama; Conciliulŭ Necenŭ şi Pascile Grecilorŭ, de Vasiliu Budescu; Indreptarŭ pentru predicatorĭ (urmare). — In partea scolastică: Cultivarea docenţilorŭ, de G. Munteanŭ; Familia şi foile pedagogice, de P. Ungureanŭ i Puntea lui Traianŭ peste Dunăre (urmare), de N. Popescu; Amicii economului (urmare); Intrebuinţarea plantelorŭ verdĭ pentru îngrăşarea pămêntului, de N. Mărculeţŭ; Starea învĕţămêntului poporalŭ în Ungaria în a. 1887, de P. Ungureanŭ; Varietăţĭ.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS"

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Parisŭ, 19 Aprilie. Inainte de amédĭ s'au făcutŭ perchisiţiunĭ domiciliare la deputatulŭ Turquet şi la alţĭ cincĭ Boulangiştĭ distinşĭ.

Bucurescĭ, 19 Aprilie. Creditulŭ votatŭ de cameră se întrebuinţéză esclusivŭ pentru lucrările de fortificare a Bucurescilorŭ.

Berlinŭ, 19 Aprilie. Visita lui Salisbury la Bismarck se desminte.

Mulţămită publică.

La nou înfiinţatulŭ fondŭ pentru ajutorarea şcolarilorŭ sĕracĭ şi a şcolarilorŭ bolnavĭ dela şcólele medii române gr. or. din Braşovŭ s'au făcutŭ următórele contribuirĭ: D-lŭ Dumitru Popovicĭ a binevoitŭ a dărui pe séma acestui fondŭ venitulŭ curatŭ alŭ concertului sĕu datŭ în Braşovŭ, în sumă de 100 fl. 10 cr.; d-lŭ Nicolae Popovicĭ de asemenea a dăruitŭ venitulŭ curatŭ alŭ concertului corului bisericescŭ condusŭ de dênsulŭ în sumă de 67 fl.; d-lŭ librarŭ-editorŭ H. Zeidner a dăruitŭ suma de 5 fl.; în fine adunarea generală a institutului de creditŭ şi economii „Albina" ţinută în 29 Martie a. c. a binevoitŭ a vota pe séma fondului în cestiune suma de 50 fl. v. a.

Pentru tóte aceste marinimóse contribuirĭ subscrisa direcţiune esprimă în numele corpului profesoralŭ cele mai sincere mulţămirĭ.

Braşovŭ, 6 Aprilie v. 1889.

Direcţiunea şcólelorŭ medii române gr. or. din Braşovŭ. *St. Iosifŭ*, directorŭ.

DIVERSE.

Nenorocire pe mare. O telegramă din Bruxela comunică: O corabiă a liniei englese, care a plecatŭ din Christiania la New-York cu 600 pasagerĭ şi 54 ómenĭ de echipagiu, s'a găsitŭ părăsită pe mare. Partea dinapoi era neatinsă, pe când cea dinainte cufundată. Deórece şalupele lipséu, se speră că pasagerii şi echipagiulŭ au pututŭ fi scăpaţĭ.

Cutremurŭ. In Cacak şi Kraljevo (Serbia) a fostŭ la 12 Aprilie diminéţa către 2 óre unŭ cutremurŭ de pămêntŭ, care a duratŭ 2 secunde.

Necrologŭ.

Ioanŭ Tamaşŭ, economŭ în Ascileulŭ mare, ca frate, în numele sĕŭ; a sociei sale *Maria* născ. *Mateiu*; a pruncilorŭ sĕi *Simeonŭ*, *Ana*, *Maria*, *Veronica* şi *Anica*; a sororei sale *Oniţa* măr. *Nichita*; a soţului acesteia *Iuonŭ*; a pruncilorŭ *Onuţŭ*, *Simeonŭ* şi *Veronica*; mai departe în numele socrului defunctului *Basiliu Bochişŭ* preotŭ gr. cat. în Aghireşŭ, precum şi în numele numĕroşilorŭ sĕi consângenĭ, cunoscuţĭ şi amicĭ, cu inima înfrântă de dorere anunţă, că iubitulŭ lorŭ frate, cumnatŭ, unchiu, ginere şi consângeanŭ: **Simeonŭ Tămaşŭ**, parochŭ-protopopŭ greco-cat. alŭ Lugoşului şi asesorŭ consistorialŭ, în alŭ 42-lea anŭ a vieţii şi alŭ 17-lea a preoţiei sale, Lunĭ în 15 Aprile a. c. la ½ 9 ore a. m. după unŭ morbŭ îndelungatŭ, după ce fŭ împărtăşitŭ cu SS. Taine, a încetatŭ din viéţă. Rĕmăşiţele pămêntescĭ se vorŭ aşeda pentru vecĭnica odichnă în cimiterulŭ românŭ din Lugoşŭ în 17 Aprile 1889 st. n. la 3 ore postmeridiane. *Lugoşŭ*, în 15 Aprile 1889 st. n.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată.

Efectulŭ binefăcĕtorŭ alŭ renumitelorŭ bonbóne din sucŭ de cépă ale lui **Tietze** îlŭ constatéză orĭ-cine le-a întrebuinţatŭ la suferinţe de gâtŭ şi de pieptŭ. După cum este cunoscutŭ, suculŭ de cépă posede unŭ efectŭ disolvătorŭ şi întăritorŭ asupra tuturorŭ organelorŭ derespiraţiune. Gustulŭ iute şi neplăcutŭ alŭ acestui sucŭ împiedecă însĕ fórte desŭ întrebuinţarea lui, şi numai prin amestecarea lui cu alte substanţe potrivite se face posibilŭ a delătura gustulŭ celŭ rĕu şi astfeliu a face suculŭ de cépă în forma de bonbóne într'unŭ modŭ plăcutŭ folositorŭ tuturorŭ suferinţelorŭ de gâtŭ şi de pieptŭ. Sĕ se observe strictŭ numele „**Tietze**", care pe fiă-care pachetŭ se repetă da mai multe-orĭ. Tóte celelalte suntŭ imitaţiune fără valóre. Veritabile se capĕtă în pachete à 20 cr. şi 40 cr. numai la următórele firme: In *Braşovŭ* la *Franz Kellemen*, farm. la Biserica albă; Depositulŭ principalŭ în Kremsier la farm. Krizan.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 16 Aprilie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.46	Vênd.	9.48
Argintŭ românescŭ -	„	9.40	„	9.42
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.51	„	9.53
Lire turcescĭ - - -	„	10.80	„	10.86
Imperialĭ - - - -	„	9.80	„	9.86
Galbinĭ .	„	5.60	„	5.63
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	127.—	„	128.—

Discontulŭ - - - - 6½—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 17 Aprilie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	102.50
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	95.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	144.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	114.50
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	105.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	143.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - -	130.—
Renta de hârtiă austriacă - - - -	85.10
Renta de argintŭ austriacă - - - -	85.70
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	110.95
Losurĭ din 1860 - - - - - - -	144.25
Acţiunile băncei austro-ungare - -	903.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	304.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	297.50
Galbenĭ împĕrătescĭ- - - - - - -	5.68
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.51½
Mărcĭ 100 imp. germane - - - -	58.75
Londra 10 Livressterlinge - - - -	120.30

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Turnătoria de ferŭ şi fabrica de maşinĭ a lui SCHLICK.

SOCIETATE PE ACŢII ÎN BUDAPESTA

FABRICA ŞI DIRECŢIUNEA: **VI. Aeuss. Waitznerstr. 1696—1699.**

BIROULŬ ÎN ORAŞŬ ŞI DEPOSITULŬ: **VI. Waitznerring 57.**

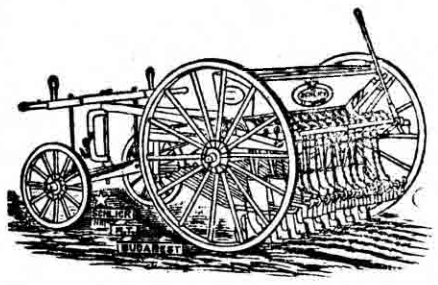

GARNITURĬ DE TREIERATŬ CU VAPORŬ ŞI CU VÊRTEJŬ (GÖPEL).

Pluguri patent. ale lui SCHLICK cu 2 şi 3 fiare.

Maşinĭ de sĕmĕnatŭ în brazdă „HALADAS“

ale lui Schlick.

Maşinĭ de sĕmĕnatŭ care împrăştie grăunţele.

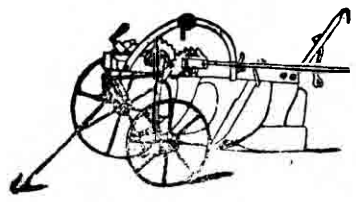

Pluguri-Royal patent. ale lui Schlick şi Pluguri originale Vidats cu unŭ fierŭ, unelte agricole, grape, fărîmătorĭ de bulgărĭ, tocătorĭ, tăietorĭ de sfecle, maşinĭ pentru a scóte mustu sfeclelorŭ, sfĕrîmătorĭ de porumbŭ (cucuruzŭ), **morĭ pentru sfărîmatŭ, morĭ pentru curăţitŭ, morĭ pentru măcinatŭ.**

Părţĭ aparţinĕtóre de tóte sistemele de pluguri pentru reservă ţinemŭ totdéuna în depositŭ.—Preţurile cele mai eftine.—Condiţiunĭ de plată favorabile.

Preţurĭ-curente la cerere gratis şi franco.

Observare. Ne onorămŭ a aduce la cunoscinţa p. t. D-lorŭ muşterii, că deşi amŭ mutatŭ partea cea mai mare a birourilorŭ nóstre ce se aflau în Budapesta **VI., Waitzner-Boulevard No. 57,** în etablisementulŭ fabricei nóstre aflătorŭ: **Budapesta, VI., Aeussere Waitznerstrasse Nr. 1696—99,** totuşĭ susţinemŭ în interesulŭ şi pentru comoditatea onor. d-nĭ clienţĭ unŭ birou în oraşŭ, în localitatea de până acum, unde vomŭ ţinea unŭ depositŭ din tóte productele nóstre de obiecte pentru ţidirĭ şi de maşinĭ agricole. Cu înaltă stimă

8,18—6

Direcţia turnătoriei de ferŭ şi a fabricei de maşinĭ a lui SCHLICK—societate pe acţii.

A. Plecarea postelorŭ.

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amédĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amédĭ
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr, 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.10	8.—		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezö-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rév		8.10	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.04	1.57	4.49
Huiedin		9.34	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriş			4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădĕşel			4.58	6.38
Cluşiu		10.34	5.26	6.56
	11.15			7.15
Apahida	11.34			7.41
Ghiriş	12.45			9.18
Cucerdea	1.30			10.—
Uţióra	1.37			10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.45			10.19
Aiud	2.07			10.48
Teiuşŭ	2.26			11.55
Crăciunelŭ	3.11			12.34
Blaşiu	3.24			12.52
Micăsasa	3.54			1.34
Copşa mică	4.09			2.19
Mediaşŭ	4.21			2.46
Elisabetopole	5.11			3.31
Sighişóra	5.45			3.59
Haşfalĕu	6.12			4.32
Homorodŭ	7.32			6.53
Ágostonfalva	8.17			7.21
Apatia	8.37			8.23
Feldióra	9.06			9.02
Braşovŭ	9.45			9.52
	1.55			
Timişŭ	2.53			
Predealŭ	3.28			
Bucurescĭ	9.35			

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ mixt	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ			7.30	
Predealŭ			1.14	
Timişŭ			1.45	
Braşovŭ	—.—		2.32	
	4.10		7.10	
Feldióra	4.56		7.31	
Apaţa	5.37		8.14	
Ágostonfalva	6.07		8.36	
Homorodŭ	6.55		9.12	
Haşfalĕu	8.36		10.24	
Sighişóra	9.13		10.46	
Elisabetopole	9.56		11.19	
Mediaşŭ	10.37		11.47	
Copşa mică	10.59		12.02	
	11.16		12.09	
Micăsasa	11.37		12.25	
Blaşiu	12.16		12.53	
Crăciunelŭ	12.33		1.05	
Teiuşŭ	1.51		1.47	
Aiudŭ	2.18		2.08	
Vinţulŭ de susŭ	2.48		2.30	
Uióra	2.56		2.37	
Cucerdea	3.14		2.53	
Ghirişŭ	4.01		3.26	
Apahida	5.28		4.40	
Cluşiu	5.56		5.—	
	6.37	5.32		8.—
Nădăşelŭ	6.58			8.36
Gîhrbău	7.14			9.02
Aghireşŭ	7.29	6.11		9.32
Stana	7.56			10.11
B. Huiedin	8.18	6.43		10.51
Ciucia	8.58	7.12		12.16
Bucia	9.15			12.50
Bratca	9.34			1.19
Rév	9.53	7.51		2.—
Mezö-Telegd	10.25	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.15	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.29	11.51	3.29	3.15
Budapesta	6.33	1.55	7.45	10.—
Viena	2.50	7.15	6.05	

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
Aradŭ		4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovaţŭ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Paulişŭ	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Bêrzava		6.28	7.55
Soborşinŭ		7.25	8.42
Zamŭ		8.01	9.12
Gurasad.		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicica		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orăştia		11.09	11.37
Şibotŭ		11.39	12.—
Vinţulŭ de josŭ		12.12	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.29	12.46
Teiuşŭ	9.54	1.16	1.26

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiuşŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32
Vinţulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Şibotŭ	1.01	4.43	
Orăştia	1.32	5.13	11.—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21
Deva	2.52	6.35	
Branicica	3.23	7.02	
Ilia	3.55	7.28	
Gurasada	4.08	7.40	
Zamŭ	4.44	8.11	
Soborşinŭ	5.30	8.46	
Bêrzava	6.27	9.33	
Conopŭ	6.47	9.53	
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Paulişu	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.19
Aradŭ	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	6.20
Szolnok	2.32	5.12	
Budapesta	6.—	8.20	
Viena	3.—	6.05	

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa-mică	2.29	4.35
Şeica mare	3.02	5.05
Lómneşŭ	3.46	5.46
Ocna	4.18	6.17
Sibiiu	4.42	6.40

Sibiiu-Copşa-mică

Sibiiu	8.50	10.—
Ocna	9.17	10.24
Lómneşŭ	9.45	10.50
Şeica mare	10.20	11.20
Copşa-mică	10.49	11.45

Cucerdea-Oşorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheţa	3.35	10.50	3.58
Ludoşŭ	3.56	11.11	4.20
M.-Bogata	4.06	11.20	4.30
Iernutŭ	4.43	11.57	5.11
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.28
Miraşteu	5.21	12.36	5.53
Oşorheiu	5.40	12.55	6.13
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.56	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.35	8.—
Oşorheiu		10.20	9.49
	6.56	12.15	10.20
Miraşteu	7.16	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.40	12.58	11.02
Iernutŭ	8.03	1.19	11.23
M. Bogata	8.37	1.49	11.53
Ludoşŭ	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Uniedŭ

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Uniedŭ-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.36
Cerna	9.50
Simeria	10.15

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Haţegŭ	8.51	4.16
Pui	10.02	5.11
Crivadia	11.02	5.58
Baniţa	11.50	6.40
Petroşeni	12.30	7.12

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşeni	9.36	4.26
Baniţa	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Haţegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.05	5.48
Aradulŭ nou	6.33	6.19
Németh-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişóra	9.12	9.02

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradulŭ nou	9.11	8.01
Aradŭ	9.27	8.17

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghirişŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirişŭ	8.50	3.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	6.05
Odorheiu	9.45

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	5.38
Sighişóră	9.16

Mureşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

Mureşŭ-Ludoşŭ	4.40
Ţagŭ-Budatelecŭ	8.02
Bistriţa	——

Bistriţa-Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	——
Ţagŭ-Budatelecŭ	9.41
Mureşŭ-Ludoşŭ	1.11

Notă: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.

BCU Cluj / Central University Library Cluj